

ONDERSTEUNINGSPLAN

MONTESSORI COLLEGE EINDHOVEN

“LEER MIJ HET ZELF TE DOEN”

2016-2020

Inhoud	
Inleiding	3
Visie en missie van de school	4
Aanname	6
Grenzen aan ondersteuning	6
Opbouw van de ondersteuning:	7
BASIS ONDERSTEUNING	8
Inleiding	8
De mentor	9
De leerling centraal	9
Handelingsplannen	10
Contacten met de ouder(s)/verzorger(s)	11
Inzet (preventieve) didactische en sociaal emotionele meetinstrumenten	11
Studiebegeleiding	12
De decaan	12
Verzuim	12
Antipestbeleid Montessoricollege	13
LICHTE ONDERSTEUNING	15
Inleiding	15
De zorgcoördinator	15
Leerlingbegeleiding	16
Vertrouwenspersonen	16
Dyslexiecoördinator	16
Beeld en Brein® Beelddenk-specialist	16
Ondersteuning langdurig zieken	16
Schoolmaatschappelijk werk	17
ZWARE ONDERSTEUNING	18
Interne begeleiders	18
Samenwerkingsverband VO Eindhoven Kempenland/Ambulante begeleiding	18
Het zorgadviesteam (ZAT)	18
Externe contacten	18
CONCLUSIES EN AMBITIES	19

Inleiding

Het Montessori College Eindhoven (MCE) is méér dan een school voor mavo en havo. We begeleiden al onze leerlingen op weg naar een diploma via montessorionderwijs. De ene leerling heeft op die weg meer ondersteuning nodig dan de ander. In dit ondersteuningsplan maken we inzichtelijk op welke wijze we ondersteuning en begeleiding aan alle leerlingen geven en wat we doen als er meer ondersteuning nodig is.

De basis van alle ondersteuning is goed onderwijs in de klas: de basisondersteuning. In het eerste hoofdstuk beschrijven we onze visie daarop. Aansluitend beschrijven we hoe de basisondersteuning in de praktijk wordt uitgevoerd en wie daarbij betrokken zijn. Indien er in deze eerste lijn door de vakdocenten en de mentor wordt gesignaleerd dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft, wordt de hulp van interne ondersteuningsfunctionarissen ingeroepen. Deze lichte ondersteuning houdt in dat wordt onderzocht wat leerling en vakdocent nodig hebben om in de klas goed te kunnen functioneren. Hoe we dat doen en wie daarvoor verantwoordelijk is in het betreffende hoofdstuk uitgewerkt. Indien de inzet basis- en lichte ondersteuning niet voldoende is, leidt dit tot handelingsverlegenheid van school en wordt er hulp van buitenaf ingeroepen. In het hoofdstuk zware ondersteuning worden de contacten van het MCE met de diverse instanties en de lijn daarnaar toe beschreven.

Alle beschreven ondersteuning is erop gericht om de leerling te leren het zelf te doen en om de vakdocenten de handvatten te geven hen daarbij optimaal in de klas te kunnen begeleiden.

Het laatste deel bevat conclusies en ambities.

Visie en missie van de school

(tekst overgenomen uit het Schoolplan van het MCE)

Het MCE werkt met leerlingen naar een diploma voor mavo en havo vanuit het montessoriaanse gedachtegoed: "leer mij het zelf te doen".

Maria Montessori zegt:

Doel van het onderwijs is:

- om vaardige en bekwame mensen op te leiden;
- culturele bagage mee te geven / de ontwikkeling van zelfkennis / talentontwikkeling;
- om vrije / onafhankelijke / kritische en...verantwoordelijke mensen op te leiden.

Het doel van montessorionderwijs 21^e eeuw is ervoor te zorgen dat de leerling:

- zich kan ontwikkelen tot een onafhankelijke persoonlijkheid;
- bekwaamheden verwerft om in studie, werk en samenleving te kunnen functioneren;
- op een verantwoordelijke wijze leert om een maatschappelijke rol te vervullen.

Door NMV (Nederlandse Montessori Vereniging) zijn de montessoriaanse uitgangspunten voor het VO vertaald naar de volgende 6 karakteristieken voor de 21^e eeuw:

1. Totale ontwikkeling

Montessorionderwijs biedt een bredere vorming aan dan alleen gericht op cognitieve doelen.

2. Leren keuzes maken

Het is een voorwaarde voor de ontwikkeling van de zelfstandigheid dat leerlingen leren om keuzes te maken.

3. Leren reflecteren

Reflectie vormt voor de leerkracht en leerlingen de basis voor handelen om vast te stellen waar een leerling staat in zijn of haar ontwikkeling.

4. Leren als sociaal proces

Leerlingen zijn in de leeftijdsfase van het voortgezet onderwijs erg gericht op het sociaal functioneren met leeftijdsgenoten. Het van en met elkaar leren is een belangrijke karakteristiek van vmo-scholen.

5. Samenhang in leerstofaanbod

De Toekomstnota geeft aan dat leerlingen werkelijkheidsgebieden moeten onderzoeken. Daarmee worden de grenzen tussen de traditionele vakken overschreden.

6. Binnen en buiten school leren

Het leren van bekwaamheden en het verwerven van een maatschappelijke rol vindt in en buiten school plaats. Analoog aan de 'oefeningen voor het dagelijks leven' van de montessori basisschool, schenken vmo-scholen aandacht aan oefeningen voor het maatschappelijk leven.

De wijze waarop het MCE vorm geeft aan deze uitgangspunten is door *adaptief onderwijs*, volgens de drie basisbehoeften zoals omschreven door Luc Stevens:

	<i>Relatie</i>	<i>Competentie</i>	<i>Autonomie</i>
<i>Interactie</i>	Leerlingen persoonlijk ontmoeten	Leerlingen helpen reflecteren	Leerlingen ruimte geven, initiatieven honoreren
<i>Instructie</i>	Een instructie geven die veilig is voor leerlingen	Activerend leren centraal stellen in opdrachten	Leerlingen (mede) de taak en/of de vormgeving daarvan laten kiezen
<i>Klassenorganisatie</i>	Ontmoetingstijd creëren met leerlingen	Aanpassingen in tijd en ruimte maken voor leerlingen	Met leerlingen plannen wat ze gaan doen en hoe

Vanuit bovenstaande zijn in de visie van het MCE uitgangspunten geformuleerd. Van iedere medewerker wordt verwacht dat hij zich daar aan conformeert en er naar handelt. Ook is eenieder verplicht kritisch te blijven kijken naar de uitgangspunten en eventuele veranderingen die leiden tot verbetering mede vorm te geven.

Aanname

Voor onderstaande tekst geldt dat eventuele wijzigingen gedurende de looptijd van dit ondersteuningsplan op onze website worden vermeld. De informatie van de website is derhalve de meest actuele en geldende richtlijn.

1. Aanname eerste leerjaar

Wij hanteren aanname-criteria omdat we alleen die leerlingen willen aannemen van wie ook redelijkerwijs verwacht kan worden dat zij binnen de mogelijkheden van ons Montessorionderwijs kunnen worden begeleid naar een diploma op minimaal mavo-niveau.

Volgens de nieuwe wet Toelating tot het Voortgezet Onderwijs moet de basisschool vóór 1 maart van het betreffende kalenderjaar het advies voor het voortgezet onderwijs klaar hebben (het schooladvies VO). De nieuwe wet bepaalt dat het advies van de basisschool het zwaarst weegt bij de toelating tot het voortgezet onderwijs. Dit hangt dus niet meer af van het resultaat van de eindtoets. Die wordt pas in april 2016 afgenomen, dus na het schooladvies VO. Het schooladvies dient gebaseerd te zijn op de hele basisschoolperiode.

Om tot de mavo/havo brugklas toegelaten te worden, dient de leerling van de basisschool minimaal een mavo/havo advies gekregen te hebben. Voor de mavo-1 klas verlangen we minimaal een mavo-(vmbo-t)advies van de basisschool. Leerlingen met een havo-advies of hoger kunnen geplaatst worden in havo-1.

2. Aanname instromers

Om diverse redenen ontvangt het MCE verzoeken tot inschrijving van leerlingen die na het eerste jaar willen instromen. Toelating is altijd maatwerk: per verzoek wordt onderzocht wat de reden is, gezien vanuit de leerling/ouders én vanuit de leverende school. Op basis van dit onderzoek en een compleet dossier wordt het besluit genomen of de leerling al dan niet toelaatbaar is. Leerlingen die zijn toegelaten, worden het eerste half jaar dat ze instromen actief gevolgd. Ze krijgen een traject van studielessen aangeboden om kennis te maken met de manier van werken bij het MCE. Er is extra aandacht voor de leerling met als doel het versterken van het zelfvertrouwen en het tijdig onderkennen en aanpakken van de knelpunten waar de leerling op de vorige school op vastliep.

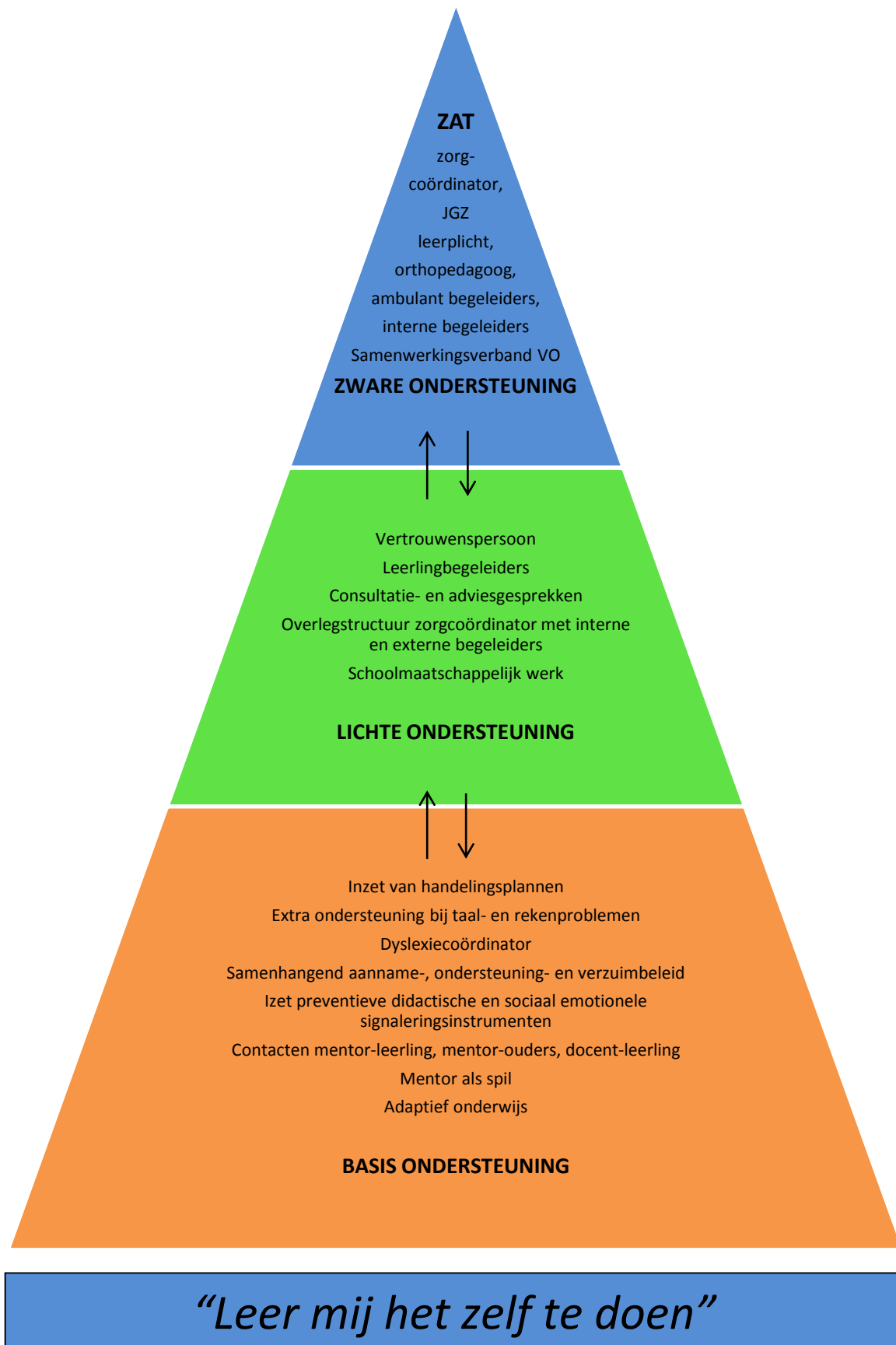
Grenzen aan ondersteuning

De (extra) ondersteuning die we op het MCE kunnen bieden, is op dit moment gebaseerd op expertise van de huidige docenten. In het schoolondersteuningsprofiel is dit vastgelegd. De basis van het profiel ligt in het montessori gedachtegoed. Kinderen die over voldoende capaciteiten beschikken en extra ondersteuning vragen vanwege leer- of gedragsproblemen of sociaal-emotionele problemen zijn mogelijk toelaatbaar op het MCE. Hierbij wordt steeds een afweging gemaakt in hoeverre de leerling in staat is om, met de ondersteuning die wij kunnen bieden, de zelfstandigheid en het vermogen tot samenwerking die van een montessori-leerling worden gevraagd op te pakken. Indien dit niet het geval is en/of de leerling heeft ook een nadelige invloed op het functioneren van de andere leerlingen zoeken we in overleg met ouders een goede plek binnen het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs voor de betreffende leerling.

Kinderen met een zeer hoge prikkelgevoeligheid hebben het gemiddeld moeilijker binnen het MCE door de geringe mate van klassikaal lesgeven en de hoge mate van zelfstandig werken.

Indien tijdens de schoolloopbaan van een leerling bij het MCE tegen alle verwachting in blijkt dat de vorm van onderwijs niet tegemoet komt aan de onderwijsbehoefte van de leerling, zal samen met de ouders binnen het samenwerkingsverband gezocht worden naar een passende oplossing.

Opbouw van de ondersteuning:

BASIS ONDERSTEUNING

Inleiding

Het doel van Passend Onderwijs is dat elke school onderwijs biedt waarbij er optimale ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor alle leerlingen met hun specifieke behoeften. Dit onderwijs moet in de groep/klas gerealiseerd worden. Middelen voor zorgleerlingen moeten dus zoveel mogelijk in het primaire onderwijsproces worden ingezet.

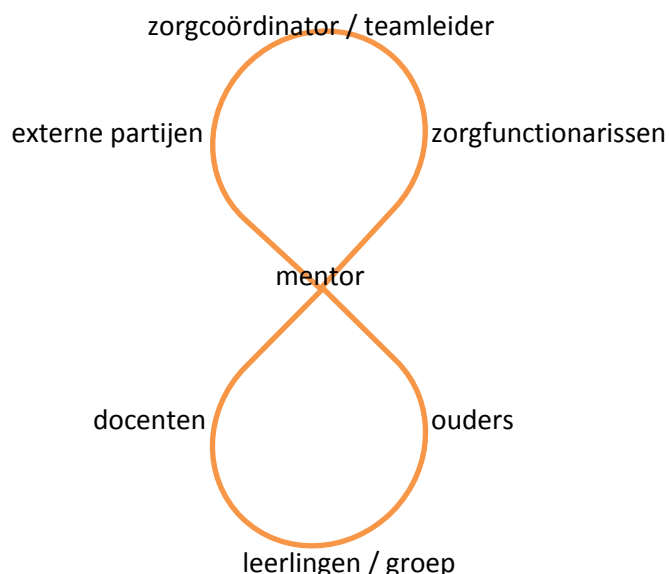
Aansluitend op de eisen en doelen van Passend Onderwijs is de basis van de ondersteuningsstructuur van het MCE:

- goed onderwijs;
- voldoende goede voorzieningen die aansluiten bij het ondersteuningsprofiel;
- voldoende goede structuren en afspraken, waardoor leerlingen zo vroeg mogelijk, zo licht mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo goed mogelijk worden ondersteund in hun ontwikkeling.

Hiervoor is nodig:

- goede toerusting van de medewerkers door competentieontwikkeling;
- versterking van de positie van de docenten door coaching en begeleiding;
- het volgen en toepassen van beproefde en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van meetbare leer- en ontwikkelingsresultaten;
- samenwerking met partners zodat zowel binnen school als bovenscholts steeds gezocht kan worden naar passende mogelijkheden;
- rekening houden met vier partijen, namelijk
 - de leerling: school biedt de basisondersteuning zoals omschreven, gericht op ondersteuning in de klas
 - de ouders: optimale informatieverstrekking en betrekken bij (basis)ondersteuning
 - management en bestuur: mogelijk maken om basisondersteuning te bieden; actieve deelname aan het samenwerkingsverband van VO in de regio
 - inspectie en overheid: garanderen dat basisondersteuning wordt waargemaakt en dus evaluatie en verantwoording afgelegd kan worden.

De wijze waarop we ondersteuning, zoals in de pyramide op voorgaande pagina weergegeven, vormgeven, kan gezien worden gezien als samenwerking tussen alle betrokken personen. Niemand acteert alleen of is alleen verantwoordelijk: samen werken we aan de ontwikkeling van de leerlingen.

De mentor

De mentor is de spil in de persoonlijke begeleiding. Hij bewaakt het welbevinden van zijn leerlingen en is de schakel tussen leerling, docent en ouders.

Naast het geven van vertrouwen aan iedere leerling persoonlijk, zorgt hij ervoor dat er een hechte groep ontstaat waarbinnen respect voor elkaar voorop staat. Hij creëert daarmee een veilig en gunstig werkklimaat in de klas.

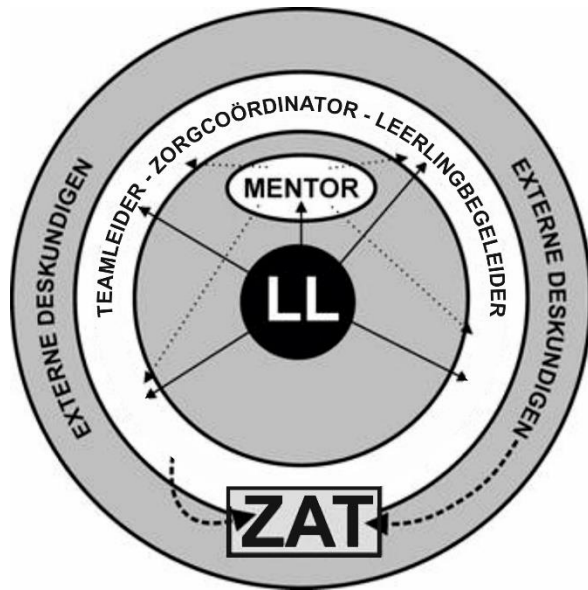
Hij houdt met behulp van informatie van en aan de vakdocenten overzicht over de vorderingen en het welbevinden van de leerling.

Hij signaleert, informeert en onderhoudt contacten met de ouders.

Hij is verantwoordelijk voor de controle op de uitvoering en voortgang van de handelingsplannen.

Hij heeft regelmatig overleg met de teamleider en de zorgcoördinator.

Aan het einde van het schooljaar is de mentor verantwoordelijk voor de overdracht van gegevens en informatie aan een nieuwe mentor of andere school door middel van een verslag in het leerlingvolgsysteem of door middel van een doorstroomdossier.

De leerling centraal

Om de leerling centraal te kunnen zetten, wordt er van de vakdocenten en mentoren een goede onderlinge afstemming gevraagd. Om dit doel te bereiken zijn er twee vormen van overleg structureel in het jaarrooster opgenomen:

- bij aanvang van het schooljaar een leerlingenbespreking
- vier keer per jaar voortgangvergaderingen
- twee keer per blok mentoroverleggen

Daarnaast vindt er regelmatig overleg plaats tussen mentoren, zorgcoördinator en teamleider.

Het doel van deze besprekingen is om door goede onderlinge afstemming de docententeams in de gelegenheid te stellen goed onderwijs te realiseren. Onderwijs dat zo veel mogelijk afgestemd is op de onderwijsbehoeften van alle leerlingen.

Bespreking	Wanneer	Doel	Resultaat	Eigenaar	Evaluatie door
Voortgangsvergadering	Elk blok	Bewaken voortgang resultaten Determinatie	Vakinhoudelijk of groeps- handelingsplan	Vakdocent	Vakdocent en mentor
Mentorenoverleg	Twee keer per blok	Specifieke onderwijs- (als er meerdere HP's zijn) en/of ondersteuningsbehoefte, zowel op leerling- als op klassenniveau	Overige handelingsplannen, acties inzetten richting vakdocent, leerling, ouders, teamleider of zorgcoördinator	Mentor	Mentor, teamleider en zorgcoördinator

Voortgangvergaderingen worden voorbereid door de mentor. Uitgangspunt is de leerling binnen het montessorionderwijs de gelegenheid geven zich te ontwikkelen. In de vergadering bespreekt het team de handelingsplannen. Zijn er meerdere handelingsplannen of zijn er andere belemmerende

factoren, dan wordt besproken welke aanvullende interventies nodig zijn zowel op individueel niveau als voor de hele groep.

Alleen in het uiterste geval als blijkt dat de capaciteiten niet aanwezig blijken te zijn en het welzijn van de leerling niet gebaat is bij voortzetting op het MCE wordt een advies gegeven om in overleg een andere plek te zoeken.

Mentoroverleggen zijn bedoeld om overzicht te houden op de ontwikkelingen op leerling-, docent- en klasniveau, zowel op didactisch als op pedagogisch gebied. Waar nodig worden gezamenlijke interventies geïnitieerd.

Handelingsplannen

Uitgangspunten

Het MCE hanteert handelingsplannen om de leerlingen (extra) te ondersteunen. Zo kunnen leerlingen tot betere schoolprestaties en een betere (leer-)houding komen. Elk handelingsplan is bovendien een begeleidingsinstrument voor de mentor.

Elk handelingsplan wordt

- qua beginsituatie, voortgang en doelstelling in samenspraak met de leerling duidelijk geformuleerd in kwantificeerbare, inhoudelijke termen;
- opgenomen en onderhouden in het leerlingvolgsysteem. Elke vakdocent en mentor kan daar een handelingsplan opnemen.

In het handelingsplan staat omschreven wat het doel/resultaat is, welk begeleidingsplan er is om dat doel te bereiken en een tijdpad. Elk handelingsplan is terug te vinden in het leerlingvolgsysteem van de betreffende leerling. Ook is in het handelingsplan duidelijk omschreven wie waarvoor verantwoordelijk is. Alle handelingsplannen worden regelmatig geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De regelmaat waarmee de handelingsplannen worden geëvalueerd is afhankelijk van het niveau van het handelingsplan en de noodzaak van aanpassing. De mentor houdt het overzicht.

In de loop van een rapportperiode

- De vakdocent stelt samen met de leerling een handelingsplan op wanneer deze dat nodig acht, in verband met tegenvallende toetsresultaten of leerhouding en –gedrag.
- Het handelingsplan wordt uitgewerkt in het leerlingvolgsysteem en door middel van een notificatie kenbaar gemaakt aan de mentor.

Tijdens de voortgangvergaderingen:

- De mentor heeft een overzicht van de lopende handelingsplannen.
- De vakdocenten lichten hun handelingsplanactiviteiten toe.
- Indien er meerdere handelingsplannen voor één leerling zijn die eenzelfde onderwijsbehoefte laten zien, kan het team tijdens de bespreking besluiten de verschillende handelingsplannen om te zetten in één handelingsplan met als doel aan deze onderwijsbehoefte tegemoet te komen.

Inlichten van de ouders

De ouders hebben er recht op ingelicht te worden over de noodzaak tot extra activiteiten van hun zoon/dochter. De vakdocent overlegt met de leerling over de aanpak van het overeengekomen/opgelegde handelingsplan. De vakdocent zorgt ervoor dat de ouders op de hoogte zijn van het bestaan van het handelingsplan, óf via directe (mail-)contacten met de ouders óf via de leerling. Verslaglegging van deze gesprekken/mailwisselingen moet in het LVS opgenomen worden. De mentor dient ook van deze contacten op de hoogte te zijn, omdat deze bij ons op school primair verantwoordelijk is voor de communicatie met de ouders.

Contacten met de ouder(s)/verzorger(s)

Mentoren van de eerste klas nodigen de ouder(s)/verzorger(s) van de leerlingen uit voor een kennismakingsgesprek aan het begin van het schooljaar. Voor de overige klassen wordt aan het begin van het schooljaar een informatie- en kennismakingsavond georganiseerd.

Gedurende het schooljaar kunnen ouders met hun vragen terecht bij vakdocenten als het gaat vakgerelateerde vragen. Voor een algemeen beeld of bij zaken die zich voordoen in de interactie tussen leerlingen onderling en een leerling en de docent kan de ouder contact opnemen met de mentor. Indien nodig neemt de mentor contact op met de teamleider en/of de zorgcoördinator.

Alle ouder(s)/verzorger(s) hebben toegang tot het ouderportaal, waar zij bepaalde basisgegevens van hun eigen kind (resultaten, verzuim, algemene informatie) kunnen inzien. Op het moment dat een leerling op het MCE start, worden de inloggegevens verstrekt.

Inzet (preventieve) didactische en sociaal emotionele meetinstrumenten

Ter ondersteuning van het onderwijs en tijdige signalering van eventuele problemen, worden er gedurende het schooljaar een aantal instrumenten en activiteiten ingezet op zowel didactisch als op sociaal emotioneel gebied. Daarnaast is er een programma van voorlichting op aandachtsgebieden die passen bij de ontwikkeling van de leeftijd en de actualiteit. Dit programma wordt door de zorgcoördinator in overleg met de leerlingbegeleiders, mentoren en teamleider bepaald. In onderstaand schema wordt weergegeven welke activiteiten en testen worden ingezet.

Activiteit	Wanneer	Klas	Door wie	Wie is verantwoordelijk	Doel	Evaluatie (tijdstip)
Pestprotocol	Sept/okt Na brugklas-kamp	1 + 2	Leerlingbegeleider/ mentor	Leerlingbegeleider	Preventie	Oktober, door mentor/ LB/zoco
Welbevinden	Najaar	1+2	Mentor	Leerlingbegeleider	Metten leerlingtevredenheid, sociaal welbevinden, wie komt in aanmerking voor FRT?	Voorjaar, door LB en zoco
Vragenlijst mentor GGD-onderzoek	Afname in maart, gesprekken mei/juni	2	Mentor	Zorgcoördinator	Signaleren leefstijlen gezondheidsproblematiek	Juni, door GGD/zoco
Test psychosociale problematiek adolescenten	Afname in maart, gesprekken rest van het schooljaar	3m, 4h	GGD/mentor	Zorgcoördinator	Signaleren psychosociale problematiek	Einde schooljaar, door GGD/zoco
Faalangstreductie-SOVA-training	Feb.(blok 3)	1-2-3	Leerlingbegeleiding	Leerlingbegeleiding	Mentale versterking leerlingen	Juni, door zoco/LB
Examenvrees-training	Maart	4-5	Leerlingbegeleiding	Leerlingbegeleiding	Mentale versterking leerlingen	Maart, door zoco/ LB
CITO volgoetsen	1: begin-einde schooljaar 2+3: einde	1-2-3	Mentor	Teamleider	Metten niveau, hiaten op gebied van taal/rekenen. Wie heeft hulplessen nodig?	Direct na uitslag, door teamleiders, dyslexiecoördinator

Activiteit	Wanneer	Klas	Door wie	Wie is verantwoordelijk	Doel	Evaluatie (tijdstip)
Hulplessen (extra taal- of rekenlessen)	Januari	1-2-3	Vakdocenten	Teamleider	Niveau verhogen	Juni, door teamleider/mentor
Voorlichting actuele thema's (eetstoornissen, pesten e.d.)	In overleg	Waar nodig	Extern/mentor	Zorgcoördinator	Preventie, voorlichting actuele thema's	Juni, door zoco/lb/teamleiders

Studiebegeleiding

Studiebegeleiding is leren de eigen studie op de juiste manier aan te pakken en er zelf verantwoordelijkheid voor te dragen. Het gaat hierbij om het aanleren van goede oplossingsstrategieën, het aanleren en hanteren van algemene vaardigheden en studievaardigheden, een bewustwording van aanpak en inhoud van de studie. Het maken van een goede planning en zich daaraan houden is essentieel.

In de onderbouw worden de vaardigheden vanaf de eerste klas systematisch aangeleerd en toegepast. De leerlingen leren zelfstandig te werken, eerst met kleine opdrachten. Dit wordt in fasen uitgebouwd naar een steeds grotere zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Hierbij wordt rekening gehouden met wat de leerling aan kan. In de studielessen en het mentoruur worden deze vaardigheden geleerd en geoefend. In de vaklessen worden ze toegepast.

In de bovenbouw wordt er structureel een beroep gedaan op het toepassen van vaardigheden. We beschouwen dit als een voorbereiding op het studeren in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs.

De decaan

De decaan ondersteunt de mentor en begeleidt leerlingen met specifieke vragen of aansluitingsproblemen bij de studie- en beroepskeuze. Hierbij kan gedacht worden aan begeleiding bij het kiezen van profielen, sectoren en vakken en het bieden van ondersteuning bij de keuze voor een vervolgopleiding. Zij geeft voorlichting aan leerlingen en ouders. Bovendien verstrekt zij informatie over keuze van vervolgopleidingen en studietoelagen.

In leerjaar 4 van de mavo en leerjaar 4 en 5 van de havo is LOB een verplicht onderdeel binnen de opleiding. Het betreft een aantal activiteiten, waarbij de leerling zelfstandig en met begeleiding onderzoekt hoe de arbeidsmarkt in elkaar zit en keuzes maakt met betrekking tot zijn (school-) loopbaan.

In het 3e leerjaar van mavo en havo krijgen de leerlingen tijdens het mentoruur begeleiding bij profiel-/sectorkeuze. Dit schooljaar is er gekozen voor een nieuwe methode, die beter aansluit bij de leefwereld van de leerlingen.

Verzuim

De administratie, mentoren en teamleiders volgen steeds de aanwezigheid van leerlingen. De administratie registreert de afwezigheidsmeldingen in het registratiesysteem en indien een leerling 's morgens afwezig is zonder afmelding, neemt één van de medewerkers vóór 10.00 uur telefonisch contact op met ouder(s)/verzorger(s).

Bij ongeoorloofd verzuim spreekt één van de onderwijsassistenten met de betreffende leerling en neemt passende maatregelen volgens het verzuimprotocol. Indien nodig wordt de zorgcoördinator geraadpleegd en schakelen we de jeugdarts en/of de leerplichtambtenaar in.

Antipestbeleid Montessoricollege

Het MCE is een kleine school waar leerlingen gekend zijn. Zowel leerlingen als personeel kennen elkaar en hebben zorg voor elkaar. De school wil een veilig pedagogisch klimaat en een prettige werksfeer voor alle leerlingen en het personeel scheppen, in de klas, in de school en op het schoolterrein. De sfeer is open en laagdrempelig. In de omgang met elkaar zijn vertrouwen en respect uitgangspunt. Respect voor elkaar en voor elkaars eigendommen. Samen zijn wij ervoor verantwoordelijk dat iedereen zich prettig voelt. Leerlingen en personeel worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid voor deze normen en waarden. Geschreven en ongeschreven regels dienen ervoor duidelijke richtlijnen te geven hoe wij leerlingen leren om met elkaar om te gaan.

Ondanks alle activiteiten in het kader van deze missie en visie komt het voor dat ouders, leerlingen en personeel signaleren dat er pestgedrag is. Pesten heeft een enorme impact op de persoonlijke en schoolontwikkeling van de leerling. Daarop moet iets ondernomen worden, want pesten is ongewenst gedrag en wordt op het MCE niet toegestaan.

In het pestprotocol hebben wij vastgelegd wat de school doet aan preventie, aan aanpak van pesten en aan nazorg. De informatie is zowel voor leerlingen als ouders en personeel een leidraad om mee te werken aan een zo veilig mogelijk schoolklimaat. Het protocol is te vinden op de website van school en om de vier jaar wordt het pestprotocol door de pest coördinator herbekeken en aangepast. In 2013 is hier een beleidsnota voor sociale media aan toegevoegd om specifiek voor medewerkers en leerlingen maar ook voor een ieder die bij het MCE betrokken is, zoals de ouder/verzorger, richtlijnen te geven hoe met elkaar om te gaan via de sociale media.

Pestcoördinator

Het MCE gelooft vooral in een preventieve aanpak in pesten en daar ligt dan ook het grootste deel waarin wij investeren. Daarnaast hebben wij een aantal curatieve maatregelen. Jaarlijks wordt door de pestcoördinator in samenwerking met de zorgcoördinator bekeken welke nieuwe aanpakken en ontwikkelingen er zijn om pesten voor te zijn en deze aanpakken eventueel in te zetten. Het is een dynamische aanpak waarin wij hopen steeds weer in te kunnen spelen op veranderende groepen leerlingen maar ook de steeds wisselende vormen van (digitaal)pesten.

Peermediators

Sinds een aantal jaren hebben wij als school het systeem van peermediators opgezet. Een aantal leerlingen uit de bovenbouw zijn opgeleid tot mediators en helpen bemiddelen in een gesprek met onderbouwleerlingen. Met de komst van sociale media en de daar bijbehorende pestproblematiek via bijvoorbeeld WhatsApps met name in de onderbouw is voor ons gebleken dat 'kleine ruzies' soms beter besproken en opgelost kunnen worden door medeleerlingen dan de inzet van volwassenen. Wanneer ouder, leerling of mentor een dergelijk probleem signaleert, wordt deze beoordeeld door de mentor en pestcoördinator en eventueel doorgezet naar één van de mediators. Kleine ruzies worden sneller opgelost en voorkomen grote ruzies.

Voorbeeldgedrag

Het voorbeeldgedrag van de docent in de les en van de medewerkers van de school is belangrijk. Leerlingen worden minder gepest in een klimaat waar rust heerst en duidelijkheid over de omgang met elkaar. De basis is het handhaven van de afspraken zoals die in de schoolgids vermeld staan. Op het Montessoricollege spreken docenten elkaar aan op dit gedrag en wordt hier herhaaldelijk in teamvergaderingen of afdelingsoverleggen op gewezen.

Bekendheid geven aan het anti-pestbeleid.

Het is belangrijk om het pestprotocol als onderdeel van het Schoolveiligheidsbeleid, bij leerlingen, ouders en personeel bekend te maken. Het protocol is te vinden op de website en tevens wordt het antipestbeleid van de school door de mentoren tijdens de ouderavond aan het begin van het

schooljaar uitgelegd en benoemd. Het is een duidelijk onderdeel van het beleid van de school en het wordt regelmatig besproken en aangepast. Het onderwerp pesten en het pestbeleid van de school is opgenomen in het scholingsaanbod voor het personeel en ook voor ouders worden regelmatig in overleg met de ouderraad voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

Preventieve activiteiten

De afgelopen jaren is er gewerkt met de lesmethode Spijt n.a.v. het boek van Carry Slee. Het filmbezoek werd geïntegreerd in de mentorlessen en situaties rondom pesten werden vervolgens uitgespeeld in de lessen drama.

Filmbezoek wordt afgewisseld met musicalbezoek of interactieve theatervoorstellingen of activiteiten in de school (bijvoorbeeld Expeditie Vriend & Vijand of het fotoproject 'De kwetsbare jaren' (the Awkward Years). Deze doorlopende expositie, speciaal vervaardigd voor het Montessoricollege, is onderdeel van ons anti-pest programma en is gericht om op een positieve manier, pesten en een pestverleden te benaderen.

Aandacht voor groepsdynamica

In 2016 is met behulp van een externe trainer gestart met extra aandacht voor de groepsdynamica. Het doel is dat alle mentoren kennis hebben van en zich bewust zijn van de fases in het groepsproces en dat zij daar effectief op kunnen inspelen. We beogen hiermee het veilige pedagogische klimaat waar onze school om bekend staat te handhaven en verder te stimuleren.

Curatieve maatregelen

Indien de mentor merkt dat er bij herhaling wordt gepest, alles heeft ingezet en er niet uitkomt met de leerlingen of zijn klas, overlegt hij/zij met de zorg coördinator en de teamleider.

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag en er ondanks maatregelen geen perspectief tot verandering is, kan en wil de school geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen.

In het uiterste geval rest de school dan niets anders schoolverwijdering.

LICHTE ONDERSTEUNING

Inleiding

Lichte ondersteuning betreft de ondersteuning op schoolniveau. De structuur van inzet en de rol van de verschillende ondersteuningsfunctionarissen worden in dit hoofdstuk beschreven. Allereerst wordt de rol van de zorgcoördinator beschreven, omdat daar de verantwoordelijkheid voor de inzet van deze ondersteuning ligt. De werkzaamheden betreffen echter alle lagen van de ondersteuning. Ook in de beschrijving van de andere zorgfunctionarissen zit soms een overlap met de zware ondersteuning.

Structuur voor het inzetten van extra begeleiding (vakoverstijgend)

1. Docenten die een vakoverstijgend probleem signaleren, geven dat signaal bij de mentor af.
2. De mentor verzamelt signalen en afhankelijk van de aard van het probleem overlegt hij met ouders, de teamleider (onderwijsgerelateerde zaken) en/of met de zorgcoördinator (bij sociaal-emotionele problematiek).
3. In overleg wordt beoordeeld op welk gebied extra ondersteuning nodig is en in hoeverre dat binnen school mogelijk is. In de meeste gevallen wordt eerst een leerlingbegeleider ingeschakeld om de leerling in alle rust te kunnen laten vertellen wat er precies aan de hand is.
4. Zorgfunctionarissen evalueren regelmatig met de zorgcoördinator. Indien nodig wordt in overleg met de ouder(s)/verzorger(s) extra ondersteuning ingeschakeld.

De zorgcoördinator

De zorgcoördinator coördineert de interne ondersteuning binnen de school en is daarmee verantwoordelijk voor de ondersteuningsstructuur. De taken van de zorgcoördinator bestaan uit:

1. Monitoring van processen rond de leerlingenzorg en aan de interne samenwerking van medewerkers en een adequate betrokkenheid van externe deskundigen / hulpverleners in verband hiermee.
2. Coacht en ondersteunt de mentoren, de docenten, de leerlingbegeleiders, de teamleiders en overige direct betrokkenen met betrekking tot het adviseren van collega's, de directie en de ouders en de leerlingen wat betreft het inzetten van interne en externe hulpverleners en – instanties.
3. Coördineert de interne en externe deskundigheid en de contacten met betrekking tot het specifieke onderwijsaanbod voor leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben.
4. Initieert en levert een bijdrage aan de beleidsontwikkeling en de kwaliteitsbewaking met betrekking tot het zorgsysteem en de leerlingenzorg.

Interne besprekingen mentor en zorgcoördinator/teamleider.

Regelmatig overleggen de mentoren met de zorgcoördinator en/of de teamleider. In het verlengde van adaptief onderwijs wordt gekeken waar de onderwijsbehoefte van de leerling ligt en in hoeverre deze intern geboden kan worden. Indien blijkt dat dit niet geheel mogelijk is, wordt in overleg met de ouders gekeken naar externe mogelijkheden. Als het gaat om de sociaal-emotionele ontwikkeling of signalen van zorgelijke ontwikkelingen in de thuissituatie worden de leerlingbegeleiders en/of schoolmaatschappelijk werk ingeschakeld. Ook kan besloten worden een externe deskundige in te schakelen.

Leerlingbegeleiding

Binnen het MCE zijn een aantal docenten opgeleid tot leerlingbegeleiders. Zij voeren individuele begeleidingsgesprekken met leerlingen (probleemoplossend of oriënterend van aard met als doel het probleem in kaart brengen; zo nodig schakelen zij derden in). Ook verzorgen zij leerlingbegeleidingsprogramma's, zoals de faalangstreductietraining en de lessen rond het pestprotocol.

Zij organiseren de afname van de schoolvragenlijsten en interpreteren de resultaten. Daarnaast ondersteunen en motiveren zij collega's inzake de leerlingenbegeleiding. Ook bemiddelen ze bij problemen tussen leerlingen, medeleerlingen en docenten.

Leerlingbegeleiders hebben zitting in het ZAT.

Vertrouwenspersonen

Op het MCE zijn twee vertrouwenspersonen bij wie leerlingen, medewerkers of ouders terecht kunnen met problemen rondom pestgedrag, seksuele intimidatie, machtsmisbruik of onderwerpen waar ze op dat moment met niemand anders over kunnen of willen praten. De inhoud van de gesprekken blijft vertrouwelijk, tenzij er bedreigende situaties voor leerlingen, personeel of school kunnen ontstaan. In dat geval hebben zij een meldplicht. Hun hoofdtaak is een luisterend oor bieden en helpen een gesprek aan te gaan. In sommige gevallen volgt er een verwijzing naar de externe vertrouwenspersoon.

Dyslexiecoördinator

De dyslexiecoördinator draagt zorg voor en ziet toe op de uitvoering van het dyslexieprotocol. Op het gebied van dyslexie is hij is aanspreekpunt voor docenten, mentoren, leerlingen en ouders. Hij volgt de ontwikkelingen op het gebied van ondersteuning van leerlingen met een dyslexieverklaring en zorgt dat dat bekend is binnen de school. De taken en verantwoordelijkheden van de dyslexiecoördinator zijn vastgelegd in het dyslexieprotocol (zie bijlage).

De dyslexiecoördinator wordt ook ingeschakeld als er sprake is van leerproblemen waarbij een vermoeden van dyslexie is. In de meeste gevallen zal hij dan ook een beroep doen op de expertise van onze beelddenk-specialist.

Beeld en Brein® Beelddenk-specialist

Eén van onze docenten is opgeleid tot beelddenk-specialist. Het onderwijs in Nederland is voornamelijk talig ingericht. Leerlingen die een sterke voorkeur hebben voor een visuele leerstijl lopen daar soms in vast. Zij (en hun ouders/leerkrachten) blijven het gevoel hebben dat ze beter kunnen presteren, maar "het komt er niet uit". De betreffende docent is bevoegd om een Individueel Onderwijskundig Onderzoek (in relatie tot beelddenken) af te nemen. Indien er sprake is van beelddenken, kan zij deze leerlingen ook begeleiden bij de leerstrategieën en de docenten advies geven.

Ondersteuning langdurig zieken

Indien een leerling langdurig ziek is en daardoor niet in staat is om lessen (gedeeltelijk) te volgen, is het mogelijk om een aangepast rooster te volgen. Samen met de ouder(s) en de leerling stellen de mentor en de zorgcoördinator het rooster vast, afhankelijk van de ernst en de duur van de ziekte. Hiertoe overlegt de zorgcoördinator met de jeugdarts. Daarbij wordt in eerste instantie gestreefd naar een opbouw, zodat de leerling weer volledig naar school kan. Mocht het nodig zijn om voor langere tijd een dergelijk rooster te volgen, schakelt de zorgcoördinator de Ondersteuningsdienst Zieke Leerlingen in. Een consulent van deze organisatie inventariseert wat nodig is, geeft advies en schakelt indien nodig bijlesdocenten in en/of vraagt digitale ondersteuning voor de leerling aan zodat onderwijs vanuit thuis gevolgd kan worden.

De ondersteuning van langdurig zieken is maatwerk. Binnen de mogelijkheden van de leerling en van de school kan er ook een aanpassing in het onderwijsprogramma worden gedaan. Dit gaat altijd in nauw overleg met de vakdocenten en de teamleider.

Schoolmaatschappelijk werk

Vanuit Welzijn Eindhoven is er een vaste schoolmaatschappelijk werkster verbonden aan school, die één dag per week aanwezig is op school. De schoolmaatschappelijk werker is een deskundige bij problemen met het sociaal-emotioneel functioneren en problematiek in de thuissituatie van een leerling. Daarnaast kan zij doorverwijzen naar de betreffende instanties en heeft zij een directe ingang bij Bureau Jeugdzorg. De schoolmaatschappelijk werker heeft zitting in het ZAT en maakt ook deel uit van de interne ondersteuningsstructuur. Zo wordt ondersteuning snel en adequaat opgestart zonder inmenging van het ZAT.

ZWARE ONDERSTEUNING

Interne begeleiders

De interne begeleiders zijn het vaste aanspreekpunt van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte die de lichte ondersteuning overstijgt, bijvoorbeeld als gevolg van aandachtsproblematiek of autisme-kenmerken. Elke leerling met een dergelijke ondersteuningsbehoefte krijgt een persoonlijke begeleider toegewezen. Samen met de ouder(s) en de leerling stelt de begeleider een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hij zorgt ervoor dat de mentor en de vakdocenten op de hoogte zijn van het plan, ook als daar wijzigingen in zijn na evaluatie (minimaal 2x per jaar). Wekelijks heeft de begeleider een gesprek met de betreffende leerling en zo nodig schakelt hij hulp van derden in.

De interne begeleiders hebben minimaal 3 keer per jaar overleg met de zorgcoördinator en leveren de nodige informatie aan als er een onderwijskundig rapport moet worden ingevuld t.b.v. externe begeleiding.

Samenwerkingsverband VO Eindhoven Kempenland/Ambulante begeleiding

Het MCE maakt deel uit van het RSV PVO. RSV PVO staat voor Regionaal Samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs. In het samenwerkingsverband zijn de scholen uit het regulier en speciaal voortgezet onderwijs uit de regio Eindhoven en Kempenland verenigd om iedere jongere een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.

Indien we als school handelingsverlegen zijn ten aanzien van het bieden van passend onderwijs aan een leerling, doen we een beroep op de inzet van ambulante begeleiding van dit samenwerkingsverband. De ambulante begeleiders in dienst van het samenwerkingsverband hebben allen hun eigen expertise en op basis van de hulpvraag krijgen school en leerling een begeleider toegewezen. In eerste instantie is er altijd sprake van een kort traject waarbij onderzocht wordt wat de ondersteuningsbehoefte van de leerling en van de school is. Op basis van deze bevindingen wordt een plan van aanpak gemaakt.

Het zorgadviesteam (ZAT)

Bij een complexe problematiek die een multidisciplinaire blik vraagt, kan een leerling door de mentor aangemeld worden bij het ZAT. Het ZAT is multidisciplinair samengesteld met deskundigheid van buiten school. Indien de mentor brede problematiek signaleert, kan hij de leerling via de voorzitter van het ZAT (de zorgcoördinator) aanmelden.

Samenstelling van het ZAT:

- leerplichtambtenaar
- jeugdarts (GGD)
- schoolmaatschappelijk werk
- orthopedagoog
- zorgcoördinator
- leerlingbegeleiders
- buurtbrigadier (op afroep)
- medewerker van het samenwerkingsverband RSV-VO (op afroep, zie ook hieronder)

Externe contacten

De zorgcoördinator onderhoudt namens het MCE contacten met:

- Bureau Leerplicht van de gemeente Eindhoven
- Het samenwerkingsverband van VO (RSV-VO)
- GGD (jeugdarts, jeugdverpleegkundigen), GGzE
- Lumens (schoolmaatschappelijk werk)
- Jeugdzorg, diverse andere hulpverleningsinstanties
- Politie (buurtbrigadier)
- Summa College

CONCLUSIES EN AMBITIES

In het zorgplan 2013-2015 waren onderstaande ambities opgenomen:

1. Ontwikkelingen Passend Onderwijs integreren in het huidige onderwijssysteem.
Onderzoeken of de uitgangspunten van het handelingsgericht werken hiervoor bruikbaar zijn in onze onderwijspraktijk. Doelmatig en planmatig werken is hierbij een speerpunt.
2. Verbetering verslaglegging en afhandeling van handelingsplannen en ontwikkelperspectieven.
3. Onderzoeken mogelijkheden huiswerkbegeleiding door externe organisatie binnen school

Ad 1 Als school volgen we nauwlettend alle ontwikkelingen op het gebied van Passend Onderwijs. Dit is onder andere duidelijk terug te zien in de extra ondersteuning aan leerlingen: waar voorheen alleen leerlingen met een zogenaamd LGF-indicatie recht hadden op extra ondersteuning staat nu de onderwijsbehoefte van de leerling centraal. De beschikbare middelen voor zware ondersteuning worden toegewezen door het RSV-PVO en mogen zelf door de school ingezet worden daar waar dat nodig is.
De uitgangspunten van handelingsgericht werken zijn niet als methode overgenomen. De basisprincipes worden wel toegepast in handelingsplannen en in de (oplossingsgerichte) benadering van leerlingen. Daarnaast is de methode RTTI ingevoerd in het onderwijs. Onderdeel daarvan is de OMZA, waarmee zichtbaar wordt welke belemmeringen een leerling eventueel ondervindt. Meer informatie over RTTI/OMZA is te vinden in het Schoolplan van het MCE.

Ad 2 Verslaglegging en het monitoren van handelingsplannen en ontwikkelperspectieven is een blijvend punt van aandacht. Het opstellen van ontwikkelperspectieven (OPP's) volgens een vast format en het faciliteren van mentoroverleggen bevordert het monitoren van de uitvoering en resultaten van de handelingsplannen.

Ad 3 Huiswerkinstituut Lyceo heeft sinds twee jaar een vestiging op onze locatie. Daarnaast is er ook veelvuldig contact met andere huiswerkbegeleidingsinstellingen, zoals Studiebegeleiding Stratum en Studiekring Gestel. Door met meerdere instellingen contacten te hebben kan steeds gekeken worden welk instituut het beste bij een leerling past.

Ambities 2016-2020

1. In het najaar van 2016 is gestart met een Binnenschoolse Opvang Voorziening (BOV) met een Interne Rebound. Dit is een voorziening waar leerlingen die om bepaalde redenen niet meer kunnen functioneren in een groep opgevangen kunnen worden. Onder deskundige begeleiding wordt gewerkt aan hun vaardigheden, met als doel hen klaar te maken om weer terug te keren in het (reguliere) onderwijs. Deze BOV staat op moment van schrijven van dit plan nog in de kinderschoenen. In schooljaar 2016-2017 moet de inhoudelijke invulling van deze BOV verder vorm krijgen.
2. Groepsdynamica XL: een externe trainer begeleidt een periode van drie jaar met name de mentoren tot en met de 3^e klassen. Doel hiervan is dat elke mentor de fases in het groepsproces herkent en adequate interventies kan plegen (zowel preventief als curatief). De begeleiding bestaat uit trainingen, begeleiding in de klas, supervisie en intervisie. Op deze wijze werken we actief aan het behouden van het positieve, veilige pedagogisch klimaat waar onze school om bekend staat.

3. Herzien van de zorgstructuur in verband met het groeiende aantal leerlingen en de ontwikkelingen Passend Onderwijs in onze regio.
4. Blijvende aandacht voor kennisoverdracht en uitbreiding van de expertise, aanvullend op de didactische kant van het onderwijs. Bijvoorbeeld op het gebied van herkennen van depressiviteit/burn-out klachten, het omgaan met aandachtsproblematiek, beelddenken. Dit kan door individuele trainingen die docenten buiten school volgen of door trainingen/workshops binnen school waar alle medewerkers aan deelnemen. Maatschappelijke ontwikkelingen en signalen van trends binnen school bepalen de onderwerpen.

Eindhoven, december 2016
Auteur: Judith de Kloe